

SZERKESZTŐI HÍRŐR

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. vagy 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cztimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Külföld a delegációban.

A magyar delegációban a külügyi vita alkalmával olyan hangulat nyert kifejezést a többség részéről, amely nem utasítja vissza, sőt elfogadja Oroszország barátságos közlekedését hozzánk akkor, ha az a hármasszövetség érdekeit nem veszélyezteti.

A többség, amelynek mindig politikai kenyere volt az, hogy a mi felőlről jó vakon és feltétlenül fogadja el, — ezt az eszmét sem utasította vissza, — csupán valami föltételt fűlőhöz ohajtott a kötni, — ahoz t. i. ha a hármasszövetség érdekeit a barátságos közlekedés nem veszélyezteti.

Veszélyeztetést pedig nem látnak benne, mert hiszen a hármasszövetség legvirágzóbb korában is Németország a legintimebb barátságban állott Oroszországgal. Másfelől a magyar delegátusok kormánypárti része nagyban dicsekszik Kálnoky sikereivel azért is, mert a muszka közlekedés és kilátásba helyezett barátság által, kilátás van arra is, hogy Bécs lesz az európai politika sarkpontja.

A németek féltékenyek erre a sikerre, a mely akármilyen vívmánynak tekintessék is a Kálnoky részéről, még is kétes értékű, mert a muszka barátságban megbizni nehéz. Ugron Gábornak teljesen igaza van, midőn azt mondta, hogy Oroszország a személyes érzelmek szerint változtatja a politikát.

Közlekedése még is bir annyi értékkel, hogy ha ezuttal egyebet nem is, de minden esetre békét jelent. De tartós barátságban és őszinteségben bizni minden esetre politikai naivitás lenne.

Oroszországnak a monarchiához való közlekedése aligha őszinte, mert politikai érdekeink annyira különböznek, hogy azokat összeegyeztetni a legnagyobb államférfiúi zsenialitással sem lehetséges és az orosz annyira kétszínű és ravasz, hogy őszinteségben bizni a legnagyobb politikai könyvelmésig.

A monarchia és Oroszország közti közlekedése tehát egyszerűen annyit jelent, hogy a nagy északi kolozsszus beteg. Kimerült a lázas feyverkezésben. Pénzügyei rendezetlenek, óriási birodalmában nagyra növekedett az elégedetlenség száma; nem szűnt meg a nihilizmus fenyegető veszélye és mindezek mellett le kell mondania európai actiójáról, mert Ázsia köti le most teljes figyelmét.

Minden jel oda mutat, hogy egy időre fel kell hagynia Európában való terjeszkedési vágyával, s nem háborgatja még Bulgáriát sem függetlenségre való törekvésben, mert hiszen jól tudja, hogy Bulgária függetlensége a monarchiára nézve igen fontos érdek.

Oroszországnak pedig — tekintettel belső küzdelmeire és gyöngeségére, — most érdekében áll a béke főtartása s nem rossz politika, ha éppen ahhoz a hatalomhoz közeledik, a mely az ő ellenségével él — a közös érdeknél fogva — jó barátságban,

A bolgár fejedelem és ennek első minisztere Stambulow ur Bécsben igen szíves fogadtatásban részesültek, a mi nyilván azt jelenti, hogy Bulgária törekvését a monarchia központjában helyeslik.

Oroszország pedig kétségtelenül gyűlöli Bulgáriát fejedelmestől együtt, hanem azért barátságos közlekedést mutat az osztrák-magyar monarchiához, mert biztosítani akarja, nem Európának, de saját magának a békét.

Csak hogy ez a béke biztosítás csupán addig terjed, a míg a mindenhátó császár birodalma lelküdi az akadályokat és pénzügyileg is összeszedi magát. Aztán ismét megindul a rubel vándorlás politikai gyilkosok és politikai zúrzavar csinálók számára.

A békekilátások a muszka rész-

ről soha sem állnak valami szilárd alapon, mert az egész orosz politikát személyes érzelmek vezérlik és az orosz diplomáciában minden volt és van, csak éppen az őszinteség hiányzik.

Bethlen Gábor gróf nyílt levele.

Bethlen Gábor gr. országgyűlési képviselő az Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület elnöke a következő nyílt levelet intézte Horváth Gyulához az Emke egyik alnökehez.

Tisztelt barátom!

Te is, mint több hasonló gondolkodású publicista — akik az olvasóközönsséggel egyetemben — évek óta figyelemmel kísérik a vidéki nemzeti és társadalmi fejlődéseket, mozzanatokat, sajnosan tapasztalhatták, hogy az utolsó három év alatt mennyire csökkent — a tulajdonképpeni nemzeti események által lakta vidéki városokból, — a közigazgatási, társadalmi és politikai eseményekről szóló tudósítások és levelezések száma. Amíg a Szapáry-kormányelnökségre léptéig — főleg a nemzeti és társadalmi mozzanatokról — sűrűn találkoztunk az összes sajtóban beküldött tudósításokkal a napieseményekről, közigazgatásról, bármely irányú társadalmi vagy nemzeti eseményekről — a hazafias sajtóban éppen úgy, mint ellenkező irányzattal és megítéléssel a nemzeti agitációknak szolgáltatásban álló napilapokban — ma már csak elvétve akadunk a napi sajtóban ilyen beküldött tudósításokra.

Megengedem, hogy minden időszakra meg vannak az uralkodó s a közérdekeltségű lektör eseményei, vezér-számai, — mint pl. jelenleg volt és még fennáll „az egyházpolitikai kérdés”; de nem tartom helyesnek, hogy ezeken kívül más fontos s országos érdekű mozzanatok ezek miatt mellőztessenek, és legkevésbé a jelenkorban, amidőn lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a magyar állam-eszme megszilárdulásában, nemzeti irányba való fejlődésben, nemzeti események által lakta vidékekben három év óta mily óriási hanyatlás tapasztalható.

A Szapáry regime óta száz meg száz bizonyítékát látjuk, hogy a nemzeti események mily ádáz és fokozódott aknamunkát fejtenek ki, a nemzeti eseményekkel való pakálás oly férfiakat tölt elötte, akik nemzeti érzékkel nem bírván, nézetem szerint a pakálás intenzióját meg nem értvén, minden irányba való szolgálati készségeikkel segédkezést is nyújtanak az elemeknek, olykor meggyőződésük szerint közel járnak ahoz, hogy fellebbvalókat, sőt a kormányt is kompromittálják.

Sőt azt is tapasztalhatjuk, hogy oly tényezők, akik hazafias irányban teljesen kifogástalanok voltak, három év óta lanyhultak és felélenk nyulnak egy-egy kényesebb nemzeti ügyhöz, félnek — röviden mondva — személyüket exponálni. Ily körülmények között szerintem nem is lehetséges, hogy a közügyek minden terén visszaesés ne állott legyen be. Üldözés, denunciació, személyi érdekek tekintetbevétele és amellett a közigazgatás elhanyagolása természetes következményei a mai helyzetnek, s nem tartózkodom kimondani, hogy a jelenlegi belügyminisztert nem tartom annak az államférfinak, aki elég nemzeti érzékkel bírna a helyzet javítására; sőt röviden kormányzása alatt nem egy jót adta annak, hogy ez érzék hiányában hivatalának soh sem fog megfelelni.

Nem célozom konkrét esetekre kiterjeszkedni, nem feladatam rámutatni a nemzeti események városokban tapasztalható, külsőleg is szembeötlő, nagy visszaesésre; de föl kell említenem az ilyen helyeken, magának a magyar társadalomnak, magyar hivatalnokcsaládnak hazafias irányban észlelhető hanyatlását s visszavonulását minden hazafias nyilatkozattól. Így van ez Segesvárt, Szeben, Brassó és a többi hasonfajta kisebb nagyobb városokban is, s így lesz Turócs-Sz. Mártonban s az e fajta vidéki központokban is.

Itt visszatérek nyílt levelem céljához; ily körülmények között a hazafiaknak kettős kötelessége ellenőrzést gyakorolni: kiméletlenül ostromolni — felőlről kezdve legutolsáig — mindazokat a tényezőket, akik nemcsak

hazafias irányt nem követnek, hanem akik elmulasztják a magyar államesszmét nagyjamban, kicsiben kifejezésre juttatni.

A hazafias irányú sajtó magáévá téve a fent elmondottakat, — módot bizonyára fog találni arra, hogy teljesen megbízható levelezőktől értesüljön mindamaz eseményekről, melyeknek szellőztetése és közlése egy-magában már elég arra, hogy lelkiismeretlen honfitársak ártalmas tüzelmeket szabadon, minden ellenőrzés nélkül, ne folytathassák.

Ezek azok, tisztelt barátom, amikre úgy is mint egy elterjedt lap főszerkesztője becses figyelmet felhívni kívántam. Sok vidéknek, sok hazafias lakójának vidéki serelei nem kevésbé fontosak, mint általában hangzatos érdekek; sőt mihelyt e serelemek alaposak, készségen fölül országos érdekűvé alakultak át.

Keresd, 1893. évi június 12-én.

Hívd

Bethlen Gábor gróf.

Horváth Gyula erre lapjában a következő megjegyzéseket teszi:

Bethlen Gábor gróf megszerezte a jogot magának arra, hogy nemzeti, állami és társadalmi életünkre vonatkozó észrevételeit az ország minden faktora által a legkomolyabb figyelemben részesítse.

Ő a jogot nem hangzatos frázisokkal szerezte meg, hanem komoly munkával, melynek meglopó eredményeit az ügytelenség, rosszakarat, kapkodás, éretlen terrorizálás és a mind inkább terjedő közömbösség már-már kezdi megsemmisíteni.

Igaz van a nyílt levélnek, hogy mentől elbizakodottabb, mentől szemérmetlenebbül támadják meg nemzeti érzületünket, állami életfeltételünket, annál bátorabban válik az állami hatalom éppen ott, hol teljes joggal határozottságot és bátorságot várhatna minden polgár a törvényes hatalom letéteményesétől.

Az én igen tisztelt barátom méltó megbíratkozással és felháborodással látja, hogy a legjobb hazafiaknak a legnagyobb erőfeszítéssel elért sikerét mint tesszik azok semmivé, kik a napi kellemetlenségektől, az apró surlódásoktól akarván szabadulni, nagy romlásnak alapját rakják le; a folytonos kitérés és meghátrálás veszedelmes erőket bátorítanak és hívnak föl a nemzet elleni harcra.

Evszázadokon át meg tudtuk Erdély megyéi, városai a nemzeti eseményekkel küzdeni, melyeket még akkor is legyőztek, amidőn a bécsi kormány és udvara a magyar nemzeti törekvések ellen nem csak segélyre szített, hanem saját céljai megvalósítására ezen nemzet és államellenes áramlatokat fel is használta.

Az elszenvedett, agyonkínzott és teljesen kisajított középosztály, fájdalom, kiégett kezéből a társadalmi élet vezetését.

A megyei törvényhatósági élet elerőlenedett, s a független tisztviselői kar kiszorította a viszonyok és az új intézmények által teremtett bürokrácia.

A régi tisztviselői kar az alkotmány és a polgári jogok öröknek tekintette magát, még pedig úgy, hogy a kötelességet egyaránt teljesítette úgy fölfelé mint lefelé. A mostani bürokráciának sem ideje, sem kedve olyan lapálásokkal, mint alkotmány, polgári jog belődni, elég ha a felsőbbrendű rendelkezéseit formailag vagy papíron el bírja végezni.

A mostani megyékből hiányzik a megyei elem: az adminisztráció ki van szolgáltatva a bürokráciának, a miniszteri és főispáni önkény grasszál, akár a tatár szandzsákokban.

Ha megvolna az ép egészséges megyei elem, az nem tőrné el a hivatalnokok bátorlanságát, közömbösségét, az megkívánná azoktól, hogy ne a főispánt meg a minisztert, hanem a megyét és a hazát szolgálják.

A főispánok azzal mutatják meg hatalmukat, hogy hivatalnokaikat, engedelmas szolgálkák, megyéjüket akarát és erő nélkül való geográfiai fogalomká teszik.

Nemcsak a nemzeti események, de a magyarok is az önkénykedés, a hazudozás, a félrevezetés által éppen úgy, mint az adminisztráció minden ágazatának, részrehajlásága, lassúsága, szóval teljes elfajulása által a legvégsőig el vannak keserítve.

A magyar közigazgatás a papírmalmonkon, a tonta és acéltoll-gyáronak nyugszik — az ország egyik végétől a másikig nem hallani egyebet, mint panaszt a helyi állapotok, a hatósági intézkedések ellen. Nem lehet csodálkozni a nemzeti események elkeseredésén, amidőn a magyar faj maga is kétségbeesve látja a miniszteri omnipotenciának és szemfényvesztésnek az állam-, megye- és városi érdekeket kiszolgáltatva. Az állam a közigazgatás terheit áthárítja a megyére, a megye a községre.

Az állam terheit alig elbirható szűklyal nehezdednek a polgárok vállaira; de a legnyilvánosabb terhek nem az állami adók; hanem

azok a terhek, melyek az ugynevezett közigazgatási reformok czímén ismeretlen mesés összegekben rakatnak a törvényhatóságokra és községekre.

A megye, a község végzi az állam teendőit, elhanyagolja a magát. A központi kormány átveszi a község, a törvényhatóság teendőit, belezavar mindenbe és a végén minden marad az isteni gondviselésre. Ebben az országban minden panaszra egy elvi kijelentést, minden kérelemre egy ígéretet tapasztanak, ragasztanak.

A minisztertől elkezdve mindenre annyi van bízva, a menyit elvégezni képtelen, és nem a szegény országot, hanem a szegény minisztert vagy hivatalnokot sajnálják; pedig a miniszter urak és hivatalnokok kibírják valahogy, de az ország már alig bírja tovább ez állapotokat.

Van igen nagy baja az államnak; az autonóm-élet kipusztul a vármegyékben, a független gondolkodás a társadalomból.

Van egy eseten bürokráciánk, mely súlyával a maga tagjait is agyonzorítja, az országot pedig halálra zsibbasztja. A részrehajló, igazságtalan, önkényes, hanyag adminisztráció megrendíti az államhatalom szerzetéből vetett bizalmat, nemzeti események különbség nélkül, mindenben és akkor csodálkozunk hatalmavaink és bölcsseink, hogy békülékényességük nem talál visszhangra.

Igérettel már a magyarokat sem lehet az „ígéretes kormányának” kielégíteni, husz év alatt sem tudnak a jó urak annyit megvalósítani, amennyit egyik-másik jószívű tagja a kormánynak az év legrövidebb napján meg tud ígérni. Már a magyarnak is tények kellene, hát még a nemmagyar ajku polgártársainak?

A nemzeti események politikai, melylyel a magyar kormány évek óta bizonytalanná teszi Pannónia levegőjét, föllingerli és fölbiztatja a nemzetellenes tényezőket, elveszi a bátorságot és akció-kedvöt a hazafias elemeknek, megbénítja a társadalmi és közéleti tényezőinek elhatározásait és hosszú időre lehetetlenné teszi egy helyes irányú sikeres felvételét, miután ellenségek és jó barátban fölkeltette akciója iránt a legnagyobb bizalmatlanságot.

Nem ez a belügyminiszter kezdte a politikát, mely mindinkább termi meg végzetes gyűlöletet, hanem ennek a belügyminiszternek sem volt bátorsága szakítani a már megkezdett irányval, sőt tanácsadói által félrevezetve, a rossz irányban elődől sokkal nagyobb tehetségével, többet fog ártani.

Az a kormány, mely saját fájával vesz nap-nap után össze, politikáját a gyűlölet, üldözés és megfélemlítésre alapítja a magyar fajjal szemben is, mely kormány abban találja legnagyobb sikerét, hogy a nemzetnek nemzeti és állami aspirációit megsemmisíti, a napirendről leveszi, az ugyan nem fogja a nemzeti eseményekkel kibékíteni az államot és a nemzetet.

Egy ilyen kormánynak egyetlen eszköz hatalmának fenntartására csak az lehet, ha mindent fölhásonl arra, nehogy a köz- és helyi állapotok a maguk valóságában fölmertessenek.

Ha megtudnák azt, hogy Erdély akár-hány megyéjében maholnap a magyar faj számban, erőben, vagyonban, meggyengülve a kivándorlásra fog kényeszdlni, ha megtudnák, hogy az elszenvedés és nyomor többszöröse kergetett erdélyi középosztály ma már adajutott, hogy nehogy sanyaru megelhetése a hatalmasok által veszélyeztessék, a panasztól is tartózkodik, talán még az az apatikus szabadelvű párt is felháborodnék.

Igy hát gondoskodni kellett arról, hogy se kedve, se bátorsága ne legyen senkinek az ország közvéleményét a valórl tájékozni.

Az árvízok, az esőzések óriási károkat csináltak. A regále-bérlőkkel reábecsátották az ország egész legnagyobb darabjára a legadázabb sáska-sereget, mely valahá Európában pusztított.

Rendezett urbér nélkül szabadult ott fel az urbéri birtok, a birtokrendezések kommaszációnál hiányai ma is a tönkremenésnek egyik legalkalmasabb eszköze. Volt urbéres és birtokos egymás ellen huszonnégy év óta mestereses ellenében van tartva. A korosma-regálék ugynevezett megváltása folytán a birtokos és község egyaránt eddigi jövedelemből kisajátítva, eljutottak az éhhalál és kétségbeesés szélére.

Ilyenek a helyi viszonyok és nem különbek a kis ország egész közállapota. Nincsenek tudósítók, rövid idő múlva nem is lesz miről tudósítani.

En így látom a dolgokat; de kedves barátom, sem nekem, sem nekem nem fog igazat adni a hivatalos magyar királyi Magyarország, hanem így tudja velünk együtt a koldus Erdély.

HORVÁTH GYULA.

Az ifjú csehek a delegációban.

Bécs június 15.

Az osztrák delegáció hadügyi költségvetésének tárgyalása alatt az ifjú csehek erősen kikelték a közös hadsereg tisztjei ellen.

Pocák ifjú cseh képviselő mindjárt beszéde elején a katonai kegyetlenkedésekről szólt és egész sor adatot tárt fel róluk a delegációknak.

Az adatok nagy feltűnést keltettek s a feltűnés nem lett kisebb, mikor a szónok a hadseregnek germanizáló irányzata ellen szólv a cseh közböngőnek azt az alakját táalta föl, melyet az ifjú-cseh fantázia eszelt ki. Reflektált a magyar delegációban mondottakra, és a cseh közböngőnek a magyarral való egyformaságát fejtegette. Az elnök egyjében figyelmeztette rá, hogy a másik delegációban mondottakra ne bírálgasson; de a szavaitól és fantáziától megmámorosodott szónak a magyar és cseh nemzeti köztülmények összemérésében annyira ment, hogy valóságos dicséretes szerénységnek mondta azt, hogy a csehek nem követelnek a magyarok módjára külön, cseh katonai akadémiát.

Paczák kijelenti, hogy azokat a katonai brutalitásokat, a melyekről szólni akar már a költségvetési bizottságban szóvá tette volna, ha meg nem vonták tőle ezt a lehetőséget, hogy a bizottságban szót emeljen. Több oldalról panaszojkák a katonai brutalitásokat.

Ezeket a delegáció engedelmevel fel akarja sorolni. Többek között felemlít egy esetet, a mely Prágában történt: Baumann tűztér gyomorhaja miatt a kórházba küldték; mikor elbocsátották, őt napra a szolgálat alól fölmentették, hogy teljesen meggyógyuljon. A harmadik napon ennek dacára gyakorlatra rendelték. Baumann azonban természetesen nem tudta dolgát pontosan végezni, a mi Koller Venczel altisztet annyira megdühösítette, hogy Baumannt mellé szúrta. A seb oly mély volt, hogy gyógyulása hét teljes hetet vett igénybe.

Panasz merült fel több oldalról egy Eináugl nevű főhadnagy ellen, a ki a 9. hadtest egy szekerészeti ezredében szolgált. Olyan barbár, verlézőző módon, bának az altisztekké is, a legénységgel is, hogy ezek inkább bezeráják magukat, csak hogy a főhadnagy szemre elő ne kerüljenek. — Joroszlauban egy szakaszvezető egy ujoncot, a kinek éppen Zimmer-tour-ja volt, ok nélkül borzasztóan bántalmazta. Arczát véresre verie, majd még Kulhauer szolgálattevő őrmestert segítségül hívta, a fájdalomban ordító ujoncot földre tepérték s azután mindaketten ráállva, lábaikkal taposták. Hajmeresztő részleteket beszélnek ennek az esetnek a részleteiről. Az ujoncz reggelig fektött ájtalan, a mikor őcsese orvosát ment. A tettesek csekély büntetést kaptak.

Önök, tisztelt uraim, családapák, gondolatják, hogyan hatott ez a dolog az apára, egy szegény zenetanóra, a kinek három fia szolgált a hadseregben.

Kéri a külügyminisztert, hogy a katonaság ne viselhesen oldalfegyvert, mert sok adat bizonyítja, hogy a civilek mindig hátrányban vannak a katonák támadásával szemben.

Tavaly párhuzamot vontam a delegációban tartott beszédem során a magyar és osztrák viszonyok között. Nem akarom most ezt a párhuzamot tovább vonni, de kénytelen vagyok némely dolgokra reflektálni, a miket a magyar országgyűlésen a nemzeti momentumra vonatkozólag mondtattak. Mi csehek magunknak is vindikáljuk azt a jogot, a mi gróf Apponyi a magyarok számára a hadseregben követel: mi is követeltük, hogy a cseh nép érzése, nemzeti típusa a hadseregben csorbát ne szenvedjen és a csehek nemzeti sajátosságait respektálják, hogy megengedjék a cseh nemzetnek, hogy az legyen, a mi lenni akar. Apponyinak a delegációban mondott szavait idézve, azt mondja, hogy meg kell szüntetni annak a törekvésnek, hogy az embereket a hadseregben ágyurják, lelkeiket átfurmálják, hogy belőlük valódi Gessam-tösterreicher-t akarjanak csinálni.

Mi tulzó radikálisok, a magyaroknál sokkal szerényebbek vagyunk; nekünk nem kell külön cseh katonai akadémia, külön nemzeti honvédség, csak azt akarjuk, hogy a cseh érzést, nyelvet és nemzetet kiméljük.

Elnök itt felbeszakitja aszónokot Nem engedi meg, hogy itt a delegációban másutt, más delegációban, vagy országgyűlésben mondott beszédszót kritizáljanak.

Paczák ezután panaszkodik, hogy a hadsereg kebelében sok sértést követnek el. Felemlít egy esetet, a mely Olmützben történt. Egy főhadnagy ok nélkül egy cseh önkéntest így támadott meg:

— Ilyen ganajas disznó-szakállal akár tartalékos tiszt lenni! Ilyen ganaj-pofával várjon addig, a míg cseh állam lesz, akkor majd lehet első miniszter. (Élénk derűség.)

Azután így végzi beszédét: A magyarok a delegációban azt a határozatot hozták, hogy a hadseregben használt tankönyvekből a közjogellenes kifejezések kiktűsöbölendők; mi csehek a cseh közjogot egyenértékűnek tartjuk a magyarokéval és nem engedjük meg, hogy a hadseregben sértő módon nyilatkozzanak róla.

Az ülést ezután egy órára felfüggesztették.

Szerbiából.

Belgrád, június 15.

Az igazoló bizottság holnap terjeszti be jelentését, ennek következtében a skuptina nem tartott ülést. Holnap megalkak a skuptina. Az ünnepélyes megnyitás, a királyi trónbeszéd, pénteken 10 órakor lesz a színházi épületben. A királyi eskütelése ugyanott történik. A meghívókat már elküldték a diplomáciai karnak. Pénteken délelőtt a Dokics-kabinet testületileg beadja lemondását, előbb azonban heterjeszti az osztrák-magyar monarchiával kötött kereskedelmi szerződést beczikkelyezés végett, hogy ennek a halasztást többé nem szenvedhet ügynök elébe semmiféle akadály ne gőrdüljön. Reménylik, hogy Dokics minél gyorsabban megalkotja az új kormányt. Teljesen ki van zárva a lehetőség annak, hogy Horvátovics tábornok belépjen a kabinetbe, mivel a tábornok a haladópartii ellenzék egyik oszlopos tagja.

A „Köln. Zeit.“ hosszabb cikkben ismerteti a szerb államcsíny előzményeit és kimutatja, hogy a szabadelvű kormány bukása Milán királytól indult ki és Franciaország és Oroszország közvetítésével hajtott végre.

Midőn ugyanis a skuptina Ristits jászavára Milán pénzvázaraiból kimentette, a kinek azonban igérnie kellett, hogy Szerbiába többé nem jár, Milán eltávozott magából, hogy a régenséget megbuktatja. Mindjárt el is utazott Mohrenheim orosz nagykövethoz Páribába, a kinek azt mondta, hogy Ristits, az orosz érdekek ellen dolgozik Készenk is nyilatkozott, hogy Ristitsot megbuktatja, még ha Natáliával kibékülnie is kellene, de csak az esetben, ha az orosz cártámogatását bírja. Ezt meg is ígérték neki, úgy, hogy később Milán, Natália, Mohrenheim, Persiani, Pasics és a francia követtel egyetértően végrehajtották az államcsíny.

A legujabb katonai brutálítás.

A „M. H.“ írja: Ha a jövő században, valamelyik felelőnek eszébe jut, hogy megfesse a XIX. század martírjait, ezeket bizony bakaruhába kell előlaltatni.

A legujabb katonai embertelenség Budapestén az álló-úti kaszárnyában történt meg. A szereplők: Petőcz Sándor kapitány és Tibiasy József szakaszvezető.

Történt ugyanis, hogy a 92. sz. gyalogezred — e hónap 9-én Albrecht főherceg elé vonult ki. Ez alkalommal Petőcz Sándor kapitány egy összekötött ugrószinorral adott át Tibiasy szakaszvezetőnek. Tibiasy azonnal oda adta azt a szinort a szakaszának, a mint ő kapitánytól átvette.

Ésért aztán a kapitány a szakaszvezetőt az egész legénység szemelátára a kaszárnya udvarán a kardjával köztérre fejtette a végül a kard hegyével a falba is belepiszkált; nehogy pedig a jól ellátott fej a csibiz levegőre jusson, 30 napi kaszárnyáristomost is szabott rá a így a szerencsétlen szakaszvezető most a kaszárnya falai között elmélkedhet arról, hogy micsoda égbekiáltó bűn az, ha a szakaszvezető nem találja el a kapitány gondolatát.

Mert, hogy a kapitánynak mi volt a

széje az ugrószinorral, azt még a fülbeviszkálás után sem tudja megmondani.

Pályázati hirdetés.

Mátyás királynak a millenium alkalmára Kolozsvárt emelendő emlékszobrára terv és gipszminta beszerzése végett az előírt végrehajtó bizottság pályázatot hirdet a következő program és feltételek szerint:

I. Program.

1. Lovas szobor tervezendő, melyen Mátyás király testalkatára nézve az ismert történeti hagyomány s arcára nézve a főmaradt képmások tekintetbe veendő. A szobor méretei akkorak legyenek, hogy a Főter (hová tervezendő) bármely pontjáról a természetes nagyságnál valamivel nagyobbak lássék. Az esetleges mellékalakok vagy reliefek a Mátyás hadi és államférfiúi meg tudomány és művészpártoló tulajdonait emeljük ki. A bemutatótandó terv léptéke 1:10-hoz.
2. A szobor Kolozsvár Főterének déli nagyobb részére tervezendő, háttérül a Szent-Mihály templom déli oldalfalával; erre nézve a pályázók rendelkezésére térrajz áll.
3. A szobor költségei a 100 ezer forint (200 ezer koronát) nem haladhatják meg, mire nézve részletes és pontos költségvetés mellékelendő.

II. Feltételek.

1. A pályázat nyitni csak hazai művészek tervei és mintái fognak figyelembe vétetni.
2. Megvann állapotva 3 pályadíj 4000, 3000 és 2000 koronában, melyek a legjobbaknak ítél 3 pályamű szerzőinek oktetlenül kiadtnak.
3. Pályázati határidő 1894. május 1-én napja. A benyújtott pályaművek egy hónapig Kolozsvárt közszemlélésre lesznek kiállítva, mely után 2 hét alatt a bíráló bizottság dönteni fog.
4. A bíráló bizottság 11 tagból fog állani, mely elnökét és jegyzőjét maga választja. Ebből a végrehajtó bizottság ki fog küldeni 3 tagot Kolozsvár törvényhatósági bizottsága 2 tagot, a kolozsvári tudományegyetem 2 tagot, az Erdélyi Irodalmi Társaság 1 tagot, a magyar országos képzőművészeti társaság 1 tagot s a végrehajtó-bizottság fenntartja a magának a jogot, hogy 2 tagot akár bel, akár külföldi szobrászt kérjen fel.
5. A kivitelt a pályanyertes művek bármelyikének csak abban az esetben biztosítatik, ha a bíráló és végrehajtó bizottság jelentése alapján ezt a szobor-bizottság is elhatározza, különben fenntartja jogát új pályázati kihirdetésére.
6. A pályanyertes művek Kolozsvár város tulajdonává lesznek de a szellemi tulajdon jog megőrzése nélkül.

A pályázni óhajtok ezennel fölhívattak, hogy pályaműveiket a kitűzött határidőig a Mátyás-szobor végrehajtó bizottságához (Kolozsvár, városháza) nyújtsák be. A végrehajtó bizottság a szobor helyét kijelölt tér rajzát méreteit, melyen a körülvevő épületek és templom magassága is fel van tüntetve, ingyen a pályázók rendelkezésére bocsátja. Felvilágításokkal szóval és írásban készséggel szolgál minden irányban, mely a tervvel kapcsolatban áll.

A Mátyás-szobor ügyében ki-küldött végrehajtó bizottságnak Kolozsvárt 1893. jun. 11-én tartott üléséből.

SIGMOND DEZSÓ
előnök.

A hang ismeretesnek tetszett Viazemski előtt, ámár a beszélőt nem volt képes felismerni.

— Meg lesz a kívánságod, kis atyám — folytatá a molnár, melyen meghajta magát, — csak arra vigyázz, nehogy a Tirlitch levedd és midőn a csárral beszélsz, egyenesen nézz az arcába és vidám kifejezéssel; nézz reá bátran és könnyű szívetl beszélj hozzá, ahogy ez előtt szoktál volt beszélni és aztán, kis atyám, legyek átkozott, ha nem nyered vissza a kegyét!

A lovas megfordította a lovát és a nélkül, hogy Viazemskit észrevette volna, elvágott mellette.

A herceg fölismerte Basmanovot és feltékonysággal sebessen vert a duhótl. Lelke, mely teljesen egy eszmével — Elénával volt tele, nem figyelt a molnár szavaira és a saját nevét hallva, rögtön arra a következtetésre jutott, hogy itten egy új vetélytársra bukkan.

A molnár ezalatt követte Basmanovot a szemeivel, míg látóköréből el nem tűnt, aztán egy alacsony padra lételre egy markányi aranyat kezdett számolni, egyik kezéből a másikba öntve azt és magában motyogott valamit, midőn hirtelen egy nehéz kezet érzett a vállán. Az öreg ember megretent és talpra ugrott és szinte elájult ijedében, midőn a Viazemski csillagot fekete szeméit látta magára függesztve.

— Bűvész, miről beszéltetek Basmanovval? — kérde Viazemski.

— Kis — kis atyám — dadogta a molnár, érezve, hogy tagjai inognak alatta, kis atyám, herceg Afanasz Ivanovitch, mi — miképpen szolgál magaságodnak az egész sége?

— Beszélj! — kiáltá Viazemski, a molnár torkon ragadva és a folyó felé vonszolva, beszélj! — mit mondtál rólam?

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 16.

— A kolozsvári orsz. ereklje museum tegnap látogatott gyűlést tartott. Örvendtes tudomásul vették azt a bejelentést, hogy a Kolozsvárt létesítendő honvédmenedékház ügye a legjobb mederben halad s mindentit rokonzenes fogadtatásban részesült. A gyűlésen a muz-amhoz időközben beérkezett szebbnél szebb tárgyak gazdag sorozatáról tett kimerítő jelentést Kuskó István, a museum öre. Mostanában alig mulik el nap, hogy újabb és újabb tárgyakat ne kapjon a museum. Több nagyobb szabású akciói terve is lett bejelentve, a melyek részleteit kidolgozásra várnak. A museum ma már egy izmos testületté fejlődött, melylyel bent is mind élénkebben foglalkoznak a biztagok, a mi tulajdonítható különben annak is, hogy a fejlesztése körül munká egyike a társadalmi foglalkozások legköllemesebbikének. Kivül a városban, az ország különböző részén, működésével és lapjával egy pár ezer egybarátot hódított zászlója alá. A museum a Vasvári kirándulón Deaky Albert elők és Nedoroszték János által képviselteti magát.

— A Vasvári-kör tegnap d. u. Szabó Samu elnöke alatt gyűlést tartott. A gyűlésen megállapították a kör szabályzata értelmében a Vasvári eleste helyén, a gyulai havasokon, a beles völgye fölött tartandó ünnepi közgyűlés idejét, mely kirándulással lesz egybekapcsolva s melyen részvételre az ország több részéből jelentkezők már eddig történt. A gyűlés ezenkívül több bejelentést és és folyó ügyet igazított el.

— Társas estély. Tegnap a Benigni palota vendéglőjében igen szép társaság gyűlt ismét össze hölgyekből, öregebb és fiatalabb urakból, hogy vidáman meghitt beszélgetve hazafias és társadalmi dolgokról, s a nagy idők emlékeiről, töltessen egy pár órát A társaság tagjainak száma harminczan felül volt. Szabó Samu tanár poetikus lendülettel szép beszédében köszöntötte fel a társaságot, kikhez mindenki esztelen ujak csatlakoznak. Benigni Samu a kitűnő hazafit a mindenki által tisztelt és szeretett férfit, Szabó Samu elnököt ültette, a ki szíve melegevel ösztentartja a társaságot. Nagy Gyula tanár eszmékben gazdag verses felköszöntőben ültette a társaság verseit, a hölgyeket. Megbeszéltek a Vasvári-kör ünnepi közgyűlésén a havasra teendő kirándulás részleteit, melyen a társaság nagyobb része nemcsak meg jelenik, hanem kisebb nagyobb kiránduló csapatokat is szervez Kolozsvárról. A társas estélynek emelkedett hangulatban 11 órakor volt vége.

— Rögtönzött koncert. Lévy Ferenc miniszteri osztálytanácsos, a ki most épülő nöképze ügyében Kolozsvárt időzött Herezeg Zsigmond főmérnök és Angyal Gyula miniszteri titkár kíséretében meglátogatta a fikipézdét is, a hol a kiváló zenetanár Boér Gergely a tanácsos tiszteletére egy szépen sikerült koncertet rendezett. A miniszteri tanácsost különösen meglepte az, hogy egyszerre 25 zenész lépett a podiumra és nagy szabadsággal és precizitással adtak elő pár darabot. A zenekar előadását még kongorajáték és ének követte, melynek végzetével Lévy miniszteri tanácsos Boérrel

— Magasságod! — lihegte a molnár — mindent megmondok, mindent megmondok kis atyám, de kérlek, eresz el a torkomat!

— Mit csinált Basmanov itten? Mit kívánt tőled?

— Egy varázsszert, kis atyám, egy varázsszert!

De én tudtam, hogy te itt voltál, hogy mindent hallhattál, tehát olyan hangosan beszéltem a mennyire tehettem, hogy halljad, hogy Basmanov miképpen kívánja tönkre tenni magasságodat!

Viazemski eleresztette az öreg ember nyakát és a molnár látta, hogy a legnagyobb veszély elmúlt.

— Eh, kis atyám, milyen hevesvérd vagy! — mondom neked, hogy tudtam, hogy közel voltál; és kora reggel óta vártalak!

— Ugy hát mondd meg, hogy Basmanovnak mire volt szüksége?

A molnár ez időre teljesen visszanyerte lélekjelenlétét.

— Azt mondtam — kezdé — hogy a ezár szeméi előtt megszünt kedvelt lenni, hogy a ezár csak téged, Godoonovot és Skooratovot szereti.

Tehát eljött hozzám a Tirlitch fiú. „Adj nekem — mondá — Tirlitch fiút, hogy a ezár ismét engemet kedveljen a többiek felett és ezeket az embereket átok alá helyezze.“

És kis atyám, mit volt mit tennem, midőn a kését kihúztá és azzal fenyegetett, hogy ezen a helyen leszar, ha nem engedelmekedem? — Tehát adtam neki egy varázsszert és kis atyám, az a varázsszer a mit neki adtam nem ér semmit! — Azért adtam neki, hogy megmentsem az életemet; de az nem ér semmit! Mint ha én neki adnám a Tirlitch, hogy a ezár előtt kedvesebb legyen ő náladnál!

melegen szorított kezét és a legnagyobb megelégedését nyilvánította. A titkár azt jegyezte meg, hogy a kolozsvári fikipéze az ország valamennyi hasonintézete felett áll zenek tekintetben. Ez a kiváló eredmény Boér Gergely dícséretes érdeme, a ki fáradatlan kitartással és lelkiismeretességgel oktatja növendékeit.

— A nagy-utcai rom. kath. elemi népiskolájában e hó 14. és 15-én folytak le a növendékek vizsgálatai melyről csak szépet és jót tudunk mondani. A vizsgáknak bevezetővel egy igen ügyes és dícséretre méltó ténnyt is konstátálhatunk s ez az, hogy a szellem fejlesztése mellett nem hanyagoltott el a testi nevelés sem, mivel a tárgylót is a kisgyerekek oly szép és ügyes vizsgálatot tettek Gapan Károly tanító vezetése alatt. Jó volna ha minden városi népiskolánál hasonló láthatnánk. Nagy sajnálatunkra szolgál hogy az erre szánt idő oly kevés volt, hogy alig 15 percig tartott a különböztö-külön gyakorlat. Nézetünk szerint igen célszerű lenne az, ha a leány-gyermekek tornaszatását a fiukétól elkülöníteték s ennek vezetését a tanítónőre bíznák, mert a leánytornázásnak megfelelő gyakorlati a fiukétól annyira különbözik, hogy azokéval együtt mutatva be még ily kisgyereknél sem helyes.

— A kolozsvári kerékpáros egyesület tervei. Az egyesület kapitánya az alábbi szép felhívást adta ki a tagokhoz: Egyesületünk hasonlólag az előző évekhez az idén is egy 8—14 napos 300—500 kilométeres utat kirán elől járni a magyarországi hason egyesületek sorában. Szükséges tehát, hogy a nagyobb szabású ut tervét, irányát megállapíthassuk. A f. hó 17-én d. u. 6 órakor tartandó értekezletre a Dunky fővárosk főnyirodájába minél számszerűbben jöjünk össze. Azt a tagtársat ki valamely tervet kíván előterjeszteni kérem ténnesse ki a megteendő ut kilom. számát a nagyobb községek és az utba eső hegyek neveit.

— Kerékpáros kirándulás. Vasárnap f. hó 18-án kirándulást rendez a kerékpáros egyesület a jegénye fűrdőbe Gyalun át 40 kilom. Indulás d. e. fél 6 órakor a rendes helyről.

— „Kolozsvári gazdasági egyesület“ folyó évi június hó 18-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor a külmagyar utcazi ev. ref. iskola-helyiségben, rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Előző megnyitó beszéd, 2. Jelentés a múlt évi működéséről, 3. A számadás vizsgáló bizottság jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása felletti határozatok. 4. A jövő évi költségvetés megállapítása. 5. 1 elnök, 2 alelnök, 1 titkár, 1 pénztárnok, 1 ügyész és 24 választmányi tag választás. 6. Egy 3 tagból álló számadás vizsgáló bizottság megválasztása.

— Igaz, nem igaz. A következő sorokat vettük: Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapja f. 6. 114. számában kérdezni méltóztatott, igaz-e, hogy a budai honvédszobor leleplezésre a Kolozsvár város részéről küldött bizottság tagjai részére egyenként 50 frt utiköltséget utalványoztak a város pénztárából? A mikor ez a kérdés megjelent én már elutaztam volt s véletlenül csak ma értesültem megjelenéséről. Minátn Kolozsvár város küldöttével a szobor leleplezésén én is részt vettem, saját igazolásom érdekében kötelességemnek tartom kijelenteni, miképpen az igaz, hogy a város részéről a kezimehez jutottat értesítés szerint 50 frt utiköltség lett utalványozva, de én még az indulás előtt kijelentettem, hogy erre az összegre nem reflektálok és tényleg nem is vettem fel. 1849-ben én, mint volentur küzdöttem Budavár bevételénél. E küzdelemben

— Pokolba vele! — kiáltá Viazemski hevesen. Mit bánom, hogy a ezár törődik-e vele vagy nem? Én nem azért jöttem ide. — Öreg ember, mond meg nekem, hogy hallottál-e valamit Eléna Dmniatáról.

— Semmit, kis atyám, semmit. Mondtam a küldönczeidnek, hogy semmit sem tudok felfedezni. Én én keményen dolgoztam magasságodért, nagyon keményen! Hét hosszú éjszakát töltöttem a kerék alá nézve. — Láttam a fiatal asszonyt az erdőn keresztül lovagolni, egy öreg ember kíséretében; keservesen sirt és az öreg ember vizsgálni próbálta és többet nem tudok látni, a vis mindig elhomályosodik.

— Egy öreg emberrel? Ugy az Morozov, a férje!

— Nem, uram; ez az ember nem a férje; Morozov erősebb alkotású és másképpen volna öltözve. Ez az ember egyszerű kaftánt visel minden rang, jel nélkül. Ez valami paraszt.

Viazemski hallgatott egy ideig.

— Öreg ember, — mondá végre — tudod-e te a kardot varázsolni?

— Természetes, hogy tudom! de kis atyám, mi az amit te kívánsz? hogy a kard képes legyen mindenen keresztül vágni, vagy hogy elomponjon, midőn egy másik fegyverrel csap össze?

— Hogy vágjon, te bolond, természetesen, hogy azt kívánom!

— De néha úgy elbűvöljük az ellenség kardját, hogy az első vágásnál tompa lesz, vagy a markolatánál eltörik.

— A saját kardomat kívánom megvalósítani és nem az ellenségemét. Kénytelen vagyok harcolni és feltétlenül szükséges, hogy ellenségemet megöljem, érted?

(Folyt. köv.)

való részvételre a haza szeretet s az ifjú lelkesedés ösztönzött. Most öreg koromban hála Istennek megértem, hogy győzelmi emlékére egy nemzeti dícsőségünk hirdető és megörökítő szobrot állítottak. Ennek leleplezésére, a korral nem véltő hazaszeretetem s lelkesedésem késztetett megjelenni s úgy érztem, hogy a kegyelet adója, a mellyel elesett bajtársainknak tartozom, nem lett volna teljes, az áldozatkész hazaszeretett nyilvánulása nem lett volna hi, ha én ez örömmel hozott áldozatot, a mellyel nemzetünknek, városunknak, multamnak és úmagamnak tartozom, polgártársaim adójából megfizettetem.

Megkülönböztetett tisztelettel

vagyok a tek. szerkesztő urnak

alázatos szolgálja

Nedoroszték János.

Örömmel adunk helyet e felvilágosító szövegek és most, csak a város többi küldötteire nézve marad fenn a kérdés: hogy igaz-e?

— Erdélyi Irodalmi Társaság. Id. K. Biasini Domokos k. tanácsos ur 50 forint adománnyal a társaság alapító tagjai közé lépett. Fogadja a nemcsé alapító e helyen is a társaság legmegelőbb köszönetét.

— Egy jó családból való intelligens fiatal öregegy asszony család körülmények miatt társalgóndi vagy házvezetőnő állást keres ur családnál. A háztartás minden ágában járatos, jól tud főzni, beszél németül és szépen zongorázik. Értekezhetni az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

— Hamasa Miska a nagyváradi kitűnő népzénesz zenekarával f. hó 19-én Kolozsvárra érkezik és ugyanezen nap este valamint 20-án este is a Nagy Gábor központi szállodájában fog játszani.

— Schlauch kardinális Bécsben. Schlauch Lőrincz bíbornok ma Bécsbe utazik, hogy 3 Felsége kezéből áldást s pápai birtumot. A birtum ünnepélyes átadása kedden délelőtt történik meg, délután pedig Schlauch nagyváradi püspök bíbornok tiszteletére udvari ebéd lesz a Burgban.

— Érettségi vizsga Gyulafehérvárról. Mint nekünk Gyulafehérvárról írják, az ottani r. kath. gimnáziumban az évi érettségi vizsgák nagyon furcsán sikerültek. 21 jelentkezőt vizsgára ebből írásbeli után vizsautasítatott nyolcz, szóbelin elbukott hét, s így hat ment keresztül. Ez nagyon szomorú eredmény mind a szülőkre mind a tanulókra nézve, mert több mint 70 százaléknak nem sikerült. Nem tudjuk a tanulók szerfelteletti gyengeségében, vagy a tanároknak avagy a főgázgató túlszorgorában keresendő a baj, de megérdemli mindenesetre hogy e kedvezőtlen állapot az illetékes ténnyezők által megvilágosítottassék.

— Iszonyatos gyilkosság. Kevermes esanádmegegyi községből vérfogyasztó gyilkosság híre érkezik. A községét szörnyű izgalomba hozott véres eseményről a következő borzasztó részleteket írják. Csomósa Mihály, egy kevermesi gazdaember, valószínűleg feltékonysági dühroham megröghanta a feleségét s letelepére őt — egy dohánnyagó késsel két kezéről az összes ujjakat többől levágta. Ezzel nem érte be a bestialis ember hanem a vér látára még inkább megbőszültve — a nő alsó részét egészen felhúszította Mialatt ez izoratos véréngzés folyt — a gyermekek ott voltak a bezárt szobában halálárátúlten néztek anyjuknak borzasztó lemeszárólatásait. Az összevagdalt nő ott hal meg saját gyermekei szemelátára — férjének hóhérekezei alatt. Ekkor a szörnyű ember ott hagyta a vérben fűrdő hullát, a lemosta magáról a mészárszék nyomait a holtesttel egy szobába csukva a gyermekeket — megzúrókította a vérfűrdő szin helyéről. A gyermekeken úgy erőt vett rémtelt, hogy meg sem mertek mozcogn. Ott voltak a szobában két napig anyjuk véres holtteste mellett, étlen szomjan, az iznyadástól vacogó fogakkal. Mikor a szom szedők figyelmessékké lettek a ház gyanu csönösségére a betörték az ajtót: a há belsejéből, a már feloszló holttestből borzasztó hullabűz áradt ki s a gyermekek eszmélete kívül fektettek a földön.

— Öngyilkos milliomos. Tegnap táviratilag értesítettük olvasóinkat egy nag feltűnést keltő öngyilkosságról. Zellerin M. Mátyás a gazdag gyáros tegnap este rendkívül indulatosan jött haza s valami csekély ség miatt annyira levert volt, mintha a leg nagyobb szerencsétlenség érte volna. Hozzá tartozói hiába igyekeztek megnyugtítani. M hajnalban Zellerin — 3 óra tájt — felke s eltávozott a gyári épületben levő lakásáról. Távozása nem tört fel; azt hitték, kimegy távoli csatorna-munkálatokat megtekintni. Al két óra elteltével néhány hajós észrevette hogy egy ur ember a Margit-hídról a D nába ugrott. A hajósok azonnal utána vettek s ki is hozták a Rudolf-rakpartra, mi azonban kitért vele, már kiszorvott. Holtest kőre csoportosult munkások köz nehányan azonnal ráismertek a halottb Zellerinre. A holtestet kivitték a törvényező orvosnati intézetbe, mi a családott telefon értesítették a gyászszertől. A halál híre gyár tisztviselőit is meglepte, bár ismert a főnök ideges buskomorságát. A család m a délelőtti értekezett a gyár vezetőivel s a lajdons halála semmi főnnakadást sem f előidézní a gyár rendes működésében, v az elvállalt munkák kellő teljesítésében. gyárát tovább is Szepessy igazgató vezé Zellerin Mátyás 63 éves volt, halálát ne j kivált két fia, József és László, valamint, e már férjnél levő leánya Gyázzolja. Időb mint mérnök dolgozik a gyárban, másik külföldön tanul s őt táviratilag hívták ha apja holtestéhez.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRGYJA.

1893. június 16.

„A rettenetes Czár“.

Regény a rettenetes Iván korszakából.

KÉT KÖTETBEN.

Írta: Gróf A. K. Tolstói.

Fordította Clare Filmore után: AMICA.

MÁSODIK KÖTET.

XIII.

A bűvész kard.

(Folytatás.)

(59)

Elhatározta, hogy a régi ösmerősséhez, a molnárhoz fordulni, hogy valami olyanféle varázsszert kapjon tőle, mely ellenfelére az átását végzetessé tegye. Midőn a jól ismert helyhez közeledett, a folytonosan forgó kerék saájához emberi hangokat hallott vegyülni.

Megállott és miután lovát egy fához kötötte, óvatosan közeledett a malom felé. A molnár egy magos és szépen öltözött nemeshez beszélt, kinek az arcát azonban Viazemski nem láthatta.

— Biztosítalak — mondá a molnár — biztosítalak uram, hogy a ezár előtt ismét kedves leszel és az ég villámá sujtson le nem, ha Viazemski és ellenségeid mind nem pusztulnak el nyomorultan! Erről légy biztos! A Tirlitch fű ellen semmi sem bír hatással!

— Jó, — mondá az idegen a lovára lépve, és te gonosz bűvész, tartsd az esszedben, amit mondtam. Ha a dolgok nem úgy fejlődnek, ahogy te ígérted, felakasztatlak, mint egy kuttyát!

— **Strike.** Pécsről sürgőznik, hogy a strák befejezték tekinthető. Ma 6 per cent kivételével az összes bányákban felvett a munka. 2500 munkás dolgozik. Dél-keleti folyamán a földtérrel jelent meg a bányagazgatásnál, kérve az elfogott munkások szabadságára helyezését. Az igazgatóság sajnálattal adta a földtérrel tudomására, hogy mitsem lehet az elfogottak érdekében, mert ez a bíróság dolga. Tegnapi késő estig folyt a vizsgálat, mely előreláthatólag gyors befejezést fog nyerni. Az elfogott munkások bevalóját, hogy itt járt idegen munkás vezetése s igazgatása által sodortattak a strákjába.

— **Leányrablás.** Margu Angelina, egy tizenhat éves szép oláh leány volt a szeme fénye a román szentmihályi legényeknek. Szerették is sokan, de úgy nem volt rabja senki, mint Rajta Juon, egy tagba szakadt, marczona, de azért melegen érte oláh legény. A leány nem akart tudni szelimeről és kiköszarata Rajtát. De rajta vesztett, mert az indulatos legény a mult éj-jel két pajtása segítségével elrabolta a szép leányt. Az egyik kicsalta, a másik megragadta, a harmadik pedig egy kocsiába dobta, mely a legnagyobb viharban utnak eredt a három legénnyel és a félig felöltözött leány nyál. A leány másnap haza szökött s apj-megfektette a leányrablók ellen a feljelentést.

— **A legdrágább „egyén.”** A mult napokban volt Kisebren a szokásos évi csikósversés, a monarkiai sportmanek élénk érdeklődése mellett. A legdrágább csikó egy Doncaster-Zelica ivadék 9200 forintot kelt el, a báró Springer Gusztáv tulajdona lett. Élénkebb részt vettek az árverésben Egyed Arthur, Péchy Andor és Lajos, a ki két csikót vett jövőre istállójának.

— **A kolera.** Hamburgból írják: A szennátus a kolera behurcolásának megakadályozása céljából az orosz kirándorlók beutazását június 16-tól kezdve rendőrileg tiltja. E nap után még akkor is tiltják az orosz kirándorlókat, ha menetjegyvel és eleget pénzrel lesznek ellátva. — Allaisból írják: Az egészségi állapot észrevehetőleg javult. Tegnapi két haláleset jelentettek be kolera következtében.

Szerkesztőségi üzenetek.

Gazdának. A kolozsvári gazdasági-egylet, mint az lapunk más helyén olvasható, vasárnap fogja megtartani rendező közgyűlést. Ott lesz a legegyszerűbb a napaszművek szabályozása tárgyában indítványt tenni.

Színház barátainak. Helyt. Hogy mint vélekedik a m.-vásárhelyi kritika színtárlatunk előadásáról is egy pár szemelvény a „Marosvári” legutóbbi számából: „Szégyen Jonathán”-t adták.

„Az operette előadás maga csak ismét arról győzt meg, hogy lehet valaki igen tehetséges színész és még sem tud énekelni, a mint ezt Pusztai (Quikli) Tobiás, Forias Pista (Jonathán) eléggé bizonyították, kik azonban mindamellett is sikertől játékuikkal megnyerték a közönség tejesését. Kápolnai, mint Wandergold hangjával is szép hatást ért el, melyet jól átmondott alakításával csak tetőzt, melyből azonban sokat lerontott rossz maszkija.

A műszereplőkről csak szívet mondhatok: Kaposi Józsa Harriet szerepében lényegesen egész kedvességét egyesítette. Különösen dícsőrendő a divánál az, mit nála észlelhetünk, hogy nem külső eszközökkel hajlászta a hatást, kerti leve mindazt, mi ennek csak látszatát is mutatná. De hisz nincs is szükség arra. Megjelenésének bája, a de gyermek arczának kedves mosolya, fülbe másszó hangjának arany csengése, mely különösen a trillákban érvényesül teljes szépségében, ezen este is elragadták a díszes közönséget.

Sipos Etika, mint Molly, bár hanganyaga nem nagy, de annak művészi érvényesítésével, játéka utánzóhatatlan kecsességével, modorának fesztelenségével, eleven temperamentumával, mely primadonnában megbe-
cstülhetlen, frenetikus hatást ért el.

Este „beugrás”-sal „A székely katonát” adták. Sipos Etika hirtelen közbejött rosszszóló miatti.

Hogy ezen szömviz előtti darabbal is hatást ért el, valóban csak a szereplők érdeme, kik kivétel nélkül kitétek magukért.

Kaposi Józsa (Julcsa) — mint mindig — gyönyörű hangjával hódított, bárha játéka ma még nem kifogástalan, de alapos a remény, hogy az idő majd meghozza azt is.

Nyilvános közönségek.

Az 1893. június 16-án tartott unitárius tanács-vigalom felülírt szívesek voltak:

Petrovich Horváth Kálmán 20 frt, Hegedűs Sándor, Kovács László, dr. Nyiredy Géza 10—10 frt. Ferencz József 8 frt, Bialini Sándor, Hajos János, Szász Ádám 5—5 frt, Fekete Pál, Gyulay László, Komar Ferencz 4—4 frt. Benkő Mihály, Boros György, Fülöp Károly, Haller Rezső, Mikó Imre 3—3 frt. Fe-
senyó Mózesné szül. Fül Kristina, Örv. Grolsz Gusztáv, Gráts Mór, Gyulay Árpád, Kunyár Ferenc, Lehman Sándor, Molnár Sándor, Mózes András, dr. Veress Lajos, dr. Wettstein József 2—2 frt. Am-
brus Gergely, Adler Sándor, Bardos László Torda,

Boross Sándor, Bedő Dániel, Beczky Péter dr. Dévay Henrik, Dunky Károly, Egyed Miklós, Fekete Gyula, Gálly Lőrincz, Gál Simon, Hines Zoltán, Iszlay Márta, Jákóby Áron, Kovács János, Lászlóczy Péter ifj. László, Koczky Sámuel, Létay Gábor, Sav Kura, Jánosné Pén-
terffy Dénes, Péterfi Lajos, Pongrácz Lajos, Szénási István, Deés Sárospál, Sipos Gáborné Virágóti Béla, dr. Wettstein Áron, Zalányi János 1—1 frt. An-
chstein Gyula ifj. Fekete Pál, Böckel Károlyné, Ma-
gary Géza, Kovács István, Vas Domokos 50—50 kr. Fogadják a nemeselelt adakozók a rendező bi-
zottság hálás köszönetét.

A RENDEZŐ BIZOTTSÁG.

A kolozsvári „szabadságdeák” szakszervelet alapja-
jára f. h. 11-én a Hódjál erdőben megtartott tanács-
vigalom összes bevétel 198 frt 01 k kiadás 109 frt.
maradt tehát tiszta jövedelem 89 frt 01 k. A jótékony
cél iránti szívesből felül írt szívesek voltak:

Farkas Samu 30 kr, Vékony János 1 frt, Mács Károly
50 kr, Bonchidai István 50 kr, Haragos József 50 k,
Buday Árpád 35 kr, Szabó Gyula 50 kr, Kozma Gyula
30 kr, N. N. 20 kr, Bader János 50 kr, Morvai István
50 sr, Imre József 20 kr, Barabás Ferencz 20 kr, Szabó
Ferencz 50 kr, Lutz András 50 kr, Erdélyi József 40
kr, Bozenberg Zs 10 kr, Gombos és Szatpári 1 korona.

Tisztelet jegyeiket kiváltották Deák István 1
frttal, Veisz Adolf 1 frt 50 k, Budai Fiverek 2 frt,
Reil és Tokos 2 frt ifj. Ruoska János 2 frt, Gál Béla
1 frt 20 k, Endrasszer Benedek 5 frt, Harkó Lajos 2
frt, Prükler Péter 1 frt, Kis Ilona kisasszony 50 kr.

Fogadják a nemeselelt adakozók hálás közö-
netét a szakszervelet szervező bizottságának és kiválóan
Endrasszer Benedek építész ura a felajánlott és
tesztálathat vett deszkáért nem különben Imre József
vendégül ura a jó kiszolgálást és jutányos árákért mel-
lyek elismerést érdemelnek.

Kiváló köszönettel a Rendezőség.

Hogyan élünk?

Kneipp Sebestyén Wörishofen híres
plébánosa, mint fővárosi tudósaitok már je-
lenté, a Margitszigeten felolvasást tartott
módszeréről igen nagy és előkelő közönség
előtt.

Előadását azzal kezdte, hogy neki 1843-
ban meg kellett volna halnia az orvosok sze-
rint a ime most 73 éves korában is kitűnő
egészséges van. A gyermeknél kell kezdeni
a test ápolását: hideg vízzel. A testet lehe-
tőleg erős működésre kell ösztökélni, a me-
leg fürdő csökkenti a test működését, a hi-
deg víz ellenben frissíti, edzi és nagy teré-
kenységre gerjeszti. Minden anya hideg víz-
ben fürösztse magát, mindig csak egy-ké-
pillanatig: egy, kettő, három és azzal vége
a fürdőnek. — A gyermekek így sokkal
egészségesebbek lesznek s erejük lesz el-
lentállni mindenféle betegségeknek, a mely
annyira pusztítja az elpuhult gyermekeket.

Különb az összes gyermekbetegségek-
ket is, a vörhenyt a diftériát mind hideg
vízzel kell gyógyítani. A beteg testben ártal-
mas nedrek vannak, azokat hideg vízzel ki-
 kell hajtani. Ha a lész jön, vízbe a gyerek-
kel egy, kettő, három... Vannak községek,
melyekben ezek a betegségek elő nem for-
dultak: ott a gyermekek kellően meg van-
nak edve. A nervozitást, a sápkórságot, a
vérszegénységet a sorvadási: mind hideg víz-
zel kell gyógyítani. Elesegül pedig mindent
adjunk a gyerekeknek, csak kávét, teát, sőt
ne. A kávé, az embergyilkosnak nevezhető,
a tea még inkább: 40 évi tapasztalat alap-
ján mondja ezt. Etesettken kenyér-levest, rá-
tolt levest, bus-levest, a gyerekekkel, vagy
malátá-kávét (mely az ő találmánya) — ak-
kor legalább a sok pénz is az országban
marad, a mit eventünk kiadnak érte.

A felnőt ember pedig járjon meztőláb,
napjában legalább egy félórát; ha nem is
egészen meztőláb, hát szandálban, Wörisho-
fenben úgy járnak az emberek, mert érsika
meztőláb való járás kitűnő hatását. A mult
évtben Schönborn prágai kardinális volt nála
s annyira meggyőzte a meztőláb járást, hogy
otthon is gyakorolja.

Ha már másképp nem lehet, hát leg-
alább lefekvés előtt járjon az ember egy fél-
órát meztőláb a szobájában. A vér a fejbe
száll, a nedrek a fejbe szorulanak: a meztőláb-
járás lefelé vonja a vért és a nedveket s hat
a májra. Járjatoz meztőláb s meglásások
mennyivel könnyebb lesz a fejetek s meny-
nyivel jobban fogjátok magatokat érezni. Az
iskoláknál gondoskodni kellene arról, hogy
a tanulók a szünetek alatt meztőláb járha-
sanak: felrészülne az elméjük.

Aztán be kell állni mindennap egy dé-
zsa hideg vízbe s azt tapasztani egy ideig: az
is hat a májra, a szívre, a fejre. Továbbá
vegyetek hetenkint egy-két félfürdőt, de ez
is csak 2—3 pillanatig tartson: egy, kettő,
három. — Nem szabad tulhajtani a hideg
víz használatát, óvatosan kell vele bánni, kü-
lönben megárt. Ötfürdőt szokott éves előtt, —
éves közben és éves után, ünnepnapon is,
mikor az ember többet eszik, mint rendszeren:
soha sem ártott meg neki, mert mindig csak
2—3 pillanatig volt a vízben. Ázallat a hi-
deg csak a bőrré hatott s mire beljebb ke-
rült volna: már ő fel volt öltözve. S a hi-
deg víznek illetően használata hasznos kicsiny-
nek, nagyoknak, öregnek, fiatalnak egyaránt.
A meleg vizet pedig kerüljétek, mert az el-
puhítja a testet s megrontja az egészséget.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” szerkesztőjének távirata).

József főherceg Wesselényi bárónál.

Zilah, jun. 16.

József főherceg Zilahra utaztában Gör-
csönben is megállott. Itt nagy lelkesedéssel
fogadták a népszerű főherceget.

József főherceg az állomásról Wesselé-
nyi Miklós báró főispán gyönyörű fogatán a
Wesselényi-kastélyba hajtatott, a hol több,
mint 2 óráig időzött a Wesselényi család kö-
rében. Innen Zilahra utazott, a hol a lakos-
ság elhalmozta a tisztelet és szeretet minden
jeleivel.

Képviselő választás Pécskán.

Budapest, június 16.

Pécskán Várhelyi Bélát nemzeti párt
képviselőnek megválasztották.

Fáklyás menet Schlauch tisz- teletére.

Budapest, június 16.

Nagy-Váradon Schlauch püspök tiszte-
letére díszes bankettet és este fáklyás men-
tet rendeztek.

József főherceg Nagy- Károlyban.

Budapest, jun. 16.

József főherceg ma Nagy Károlyba ér-
kezett, hol nagy óvációkkal fogadták.

A főherceg beszéde, melyet az üdvö-
letekre válaszul adott, nagy hatást tett.

Különösen nagy hatást tettek a követ-
ező nyilatkozatai.

„Szeretem ezt a hazát, szere-
tem annak minden részét, min-
den polgárát.”

A fogadtatás impozáns volt.

A német császár pressiója.

Budapest, június 14.

Berlinből hazaérkezett magyar főurak
beszéltek, hogy a Berlinben rendezett „Union”
versenynek a díjat az Esterházy „Nemsa-
bad”-ja nyerte volna el egy fejhosszal.

Ekkor Vilmos császár — a ki jelen
volt a versenyen a bírói páholyba lépett és
így szólt:

„Uraim nagyon örvendek, hogy
a verseny nemetlő nyerte meg.”

A bíróság megértette a császár akara-
tát és ilyen értelemben hirdette ki ítéletét.
Az egész közönség máltatlapkodása és
zúgolódása között hirdették ki, hogy a nyert-
tes egy „Geier” nevű ló.

Erkel Ferencz halála.

Budapest, jun. 16.

Erkel Ferencz, a magyar nemzeti opera
megteremtője tegnap este egyenyed 10 óra-
kor meghalt.

Erkel több heti tüdőgyulladás után szen-
vedett ki.

A magyar zene terén kiváló férfiak
80 éven felül volt.

Erkel már a negyvenes éveiben feltűnt
kiváló zongora játékaival, melyet alapos tech-
nika és könnyedség jellemezett.

Jó barátja volt az öreg Brassai báci-
nak, a ki többször úgy nyilatkozott, hogy
Beethoven Cisz moll szonátáját senkitől sem
halotta oly tökéletesen játszani, mint Erkel
Ferencztől.

Erkel a Hunyadi, a Bánk-bán dalmű-
vekbe lélek üntötte bele. Egyéb maradván-
aiként kiváló az a két magyar opera ele-
gondó lett volna arra, hogy a magyar zene
irodalom terén halhatatlanná legyen.

Közelebről elhunyt fia halálát nem tu-
datták vele, betegsége alatt.

Erkel Budapesten, svábhegyi lakásán
mult ki.

Halála a fővárosban óriási részvétet
keltett.

A lapok vezércikkében foglalkoznak
az elhunyt zeneköltővel.

Temetése vasárnap délután 4 órakor
nagy pompával fog megtörténni.

A halottat az opera házból kísérik k
örök nyugalomra.

Temetése állam költségén fog megtör-
ténni.

Vaszary kitüntetése.

Róma, június 16.

A pápa ma délelőtt adta át Vaszary
hercegprímásnak a biborosi kalapot.

Panama.

Páris, jun. 16.

A fellebbviteli bíróság ma döntött Les-
seps Károly, Fontaine és Eiffel ügyében, a kik
a Panama-ügyben a fővádlottak.

A bíróság mindhármát felmen-
tette.

Eiffelt, Fontaine szonál szabadlábra
helyezték, Lessepsnek azonban még egy pár
napot le kell töltenie a börtönben.

Választások Németor- szágban.

Bpest, jun. 16.

Németországban a legtöbb helyen a
szociáldemokraták győztek.

Nagy többséggel lettek mindenütt meg-
választva. Sok területben pótválasztás lesz.

Az eddigi választások eredményéből
ítélve a katona javaslat újra elfog
bukni.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalálódos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

Nyiltatkozat.

Az „Ellenzék” 182-ik számában Süköd
Gerő, Ajtay Bálint, Botos Dénes, Sipos Elek,
Eiinna Béla, továbbá Balogh Ödön és Hell
Jenő urak válaszára a következőkben fele-
lelek:

Trágya domb körül még soha dolgom
nem volt, de jelen esetben Önök kényszeri-
tenek „Noth bricht Eisen”, s még pedig olyan
fajta ez a trágya domb, mely jó hosszú ideig
állott, s így alkalma volt megérlelődni.

Megjegyzem, hogy az Önök által hasz-
nált kifejezéseket használni nem fogom ré-
szint, mert azok reájuk vonatkoztatva igen
enyhék lennének, részint, mert gorbomásko-
dáshoz nem értek, nem ökök hajtások kö-
zött nőttek fel, mint irányuk Önökre vall.

„Le styl est l'homme.”

Előre becsotom, hogy én Önök körül
mind betöket érve egyiket sem érintettem,
Balogh és Hell urak Bedőházi urak voltak
felkért segédei s hivatásukat tévesztve, cik-
kenni kezdetek, a másik öt ur pedig erővel
avatkozni rájuk nére idegen ügybe, sa-
ját hátukkal fedezve Bedőházi Béla urat;
már ezen illetékellen beavatkozásuk is do-
kumentálja, mennyirej érdemelnek hitel-
séget állításaim.

Hivatalos és meghívott vendég az Önök
által meghallgatott házi ur nyilatkozata sze-
rint nem voltam, szol a válasz.

Meghívott vendég az igem is voltam;
midőn t. i. a házi ur nevnapja alkalmából
én és az engem bemutató, a házi urak is
közeli rokona Albert Rezső, művelőtlentek
előterjesztették, a háziur maradására felkért,
s mi a vendégszeretetébe bízva, vasorára ma-
radtunk. Hogy előbb mint önök diffikultál-
ják, tünneplés látogatást nem tettem, egy-
szert ok, mert az nap déli 12 órakor ér-
keztem M.-Igenbe, s így az önök által ki-
vánt „tünneplés látogatást” nem tehettem,
megtettkék azt A. R. önök szerint „vendég-
szerző” rokonommal délután 5 óra tájt.

A háziur nyilatkozatára A. R. „ven-
dég szerző rokonnal együtt megemléksünk,
mert emlékező tehetségünket nem hagytuk a
pohár fenekén, mint némely mások.

Ez tiszta tény álladék. Tehát a hét ta-
gu compania aljas módon hazudik.

Haszúság az, hogy baráti pohár tríté-
ze hívam fel Bedőházi urat. Hogy ez miért
nem történt, megirtam és bebizonyítottam,
mult, az „Ellenzék” 126-ik számában meg-
jelent cikkemben. Korcsma hóákkal tege-
ződni nem szoktam. Az azonban igaz, hogy
Bedőházi ur engem aljas módon insultált s
jó szerencse, hogy valami toll hiba folytán
önök ezt nem tagadják. Jó, hogy a héttagu
compania elismeri, miszerint a Bedőházi ur
az általam történt provokációt hitelesnek is-
meri el, a mennyiben azt írják, hogy okom
volt rá. Lám, tudnak önök is néha napján
igazat mondani! Kitől tanulták?

Szemtelen insultus történt részemről?
Hát ugyan mi? micsoda módon? Tessék fel-
hozni és bizonyítani, ne pedig sötétben buj-
kálkodni, mint az emberhez, legyen bár oly
pipitya, mint önök, nem talál. Insultus a
telleges sértés, ezt méltóztassanak megje-
gyezni s ne forgassák össze a fogalmakat,
mert nem részem emberrel van dolgom. A
pszikológus azt teszi mocsokossá, a ki saját
ilyenekre nyitja fel, önök nem bizonyítanak,
hanem csak pszikológusnak. No hát jól be-
mocsokolták saját szavaikkal magukat.

Süköd — Finna urak engem „morész-
és szemtelen állításaim” folytán „aljas krak-
kelerek” neveznek. Igazságot irtam cikke-
imben, melyekre per argumentum csáfoltat
nem jött. Egyszerű megröszgött állítás nem
bizonyítás.

Az igazság mellett van, melyet nem
mocsokol be soha egy gyáva klik hazugsá-
ga. Velem nem olyan emberek vannak ba-
rátságba, mint önök és nem olyan körben
vagyok otthonos, mint önök, hanem egy kis-
se finomabb, uribb emberekkel vagyok ös-
szeköttetésben. Én épen ezért nem álterál
engem az, hogy önök figyelmükre sem mélt-
atnak, tudom én jól, hogy similis simili
gaudet, én pedig önök közé, korpá közé ke-
veredni nem akarok.

Megjegyzem, hogy a krakeler soha sem
aljas. Aljas az, a ki a sértést magán hagyja,
vagy pedig elégtételt nem ad, hanem csak
piszkolódik. A krakeler kötekedő s ha az,
kibe belekötött, provokálja, kiáll a sikre,
mert meg van benne az a tulajdonság, a mi
önök körül egyikben sincsen meg, a bátor-
ság. A bátor ember pedig soha sem aljas.
Én nem vagyok krakeler. Sértgetni nem
szoktam, ext bizonyíthatják jól ismerőseim,
collegáim, barátaim. De ha véletlenül meg-
sérték valakit, elégtételt adok, ha sértve va-
gyok, elégtételt veszek. És ezt önök krak-
kelerségnek nevezik? Ha polemizálni akar-
nak uraim, előbb tanuljanak distinguálni, is-
merjék meg a dolgok lényegét, fogalmát s
akkor tessék, vegyenek tollat a kezükbe s
vitatkozzanak gorbombán, ha izléstük úgy hoz-

za, de addig csak maradjanak az áó óó óó ka-
pa mellett, mert egyéb önöknek, úgy látszik
nem való.

Romlésem, nem állítják magukat lovagias
embereknek? Mert az nagy szégyen volna a
lovagias világra!

Kijelentem, hogy az önök állításai, a
válaszokban engem befeketíteni akaró mon-
dásaik aljas hazugságok és rágalmak. Oroz-
lán bört vettek magukra, de hanguk, irányuk
egészen másnemű, valamit árul el. Ilyen
special emberek lenézése csak büszkeségre va-
lik minden lovagias ifjunak, barátságuk megbe-
lyegző minden uri emberre. Mert a lovagias-
ság nem a literesek és fölliteresek gyors tei-
hajlásában áll. Hazugság és rágalom minden
szavuk, ötön vannak önök, osztoszkodjassat
rajta.

Helyt állók minden szavamért, s ha
kell, elégtételt adok értök. De tudom előre,
ez nem fog bekövetkezni. Önök egy vasok-
ból tudnak röffgni, mást tudnak piszkolni,
de sikra kiállni, arra önök absolute képtel-
lenek. Gyávasságot ma szokás már gorbom-
bással helyettesíteni és takargatni és ezt kö-
vetik önök. De jól is tessék, hogy nem ál-
lanak ki. Az önök kezében még a díszes
láb[is] elstul. Hallgatni fognak, vagy válaszol-
nak az teljesen önöktől függ Süköd-Finna
ur[.] Lovagiatlan, szőszátjár emberek nem ér-
demlik meg, hogy eljárásuk szöveget össön
bárki fejébe iá, és épen ezért türelmesen vá-
rom további oktalanságukat.

A válasz második fele Balogh Ödön és
Hell Jenő urak által aláírva, hason fajta
gondolatokat tartalmaz, mint az első ciklus,
Lássuk ezen urak folytatásait.

Balogh Ödön és Hell Jenő urak fel-
mentve érezik magukat minden polemikától.
Les le ton fait la mousik. Az előbb emli-
tett urak hangjára componál, fűtől Balogh
és Hell ur! Gratulálók!

De mégis csak méltóztatnak nekigyár-
közni az írásnak, s akarnak polemizálni.

Önök t. Balogh és Hell urak azt ál-
lítják, hogy öt kifogáson felül álló uri em-
ber szemembe mondja hazugságaimat, illetve
hazugsággal és rágalommal vádolnak.

Lám első pontjuk is olyan, mindjárt
mi tíres fejtűségekre s tanulatlanukra vall.

Ki a kifogástalan! Ezt tessék jól meg-
jegyezni: Kifogástalan (uri ember) Wesse-
lényi Miklós szerint az, ki szóval és tettel
bizonyítja társadalmi jártasságát; a ki „iga-
zat” beszél, józan, dialektis vitáiban hig-
gad, lovagias vesztélyben bátor, tettekre ké-
ző. Ezen tulajdonságok megvannak a fenn em-
lített urakban? Ezt nekem senki sem bi-
zonyítja be, még önök sem Balogh és Hell
ur! Mert a fenn említett urak mindenike
tud piszkolódni, tud inni, tud veszekedni, de
igaz mondasra nem képes, kofa modra vi-
tátkoznak, s ha felelősségre vonják őket,
gyáván retírdlnak. Az ilyenek nem kifogás-
talanok, az ilyenek nem lovagias emberek.

De önök sem azok t. Balogh és Hell
ur! A gorbomasság már kenyérrékké lett ha-
zugság nélkül élni sem tudnak a rágalmasz
megröszgött szokás önöknel; s mégis önök
lovagias emberek? Nagyszerű felfogás! Ak-
kor mindenki lovagias ember: a kocsis, mert

H i r d e t é s e k.

Sz. 11,014—1892.

tanács. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A siketnémák kolozsvári országos intézetében a növendékek ellátására meghatározandó havi díj fizetés mellett **folyó évi Szeptember hó 1-től kezdve 3 évi időtartamra** vállalkozónak fog kiadatni.

Az ellátásban foglaltatik az intézeti növendékek részére kiszolgáltatandó: reggeli, ebéd, osona és vacsora, továbbá a növendékek részére szükséges mindennemű mosatás.

Az ajánlatok Szvacsina Géza városi tanácsos urhoz nyújtan-dók be **Július 3-án déli 12 óráig**.

Ugyanott megtudhatók a szerződés pontozatai és a vállalatra vonatkozó feltételek.

Ezzel kapcsolatban, de külön ajánlati tárgyalás tartatik az intézet berendezéséhez szükséges:

1-szor.	60 darab vaságy,
2-szor.	60 " varrott szalmazsák,
3-szor.	240 " lepedő és
4-szer.	120 " törülköző kendő szállítására.

Az ajánlatok mintákkal felszerelve **folyó évi Július hó 3-án déli 12 óráig** Szvacsina Géza tanácsos urhoz nyúj-tandók be.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1893. évi Junius hó 18-án tar-tott üléséből.

Albach Géza, kir. tanácsos,
polgármester, mint elnök.

Szvacsina Géza, városi tanácsos,
mint előadó.

555. (1—1)

10:33—1893.

tan.

Pályázat

honvéd-laktanya és kerületi börtön építésére.

Kolozsvár szab. kir. város a Kolozsvárt állomásozó m. kir. 21 ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljához tartozó legénység, továbbá az ezred-irodák és a honvéd tartalékosok elhelyezésére egy laktanyát, nemkülönben egy honvéd kerületi börtönt és had-bírószági irodákat szándékozával építtetni, végre pedig a meglevő honvéd-laktanyát megakartván nagyobbítani, alólírott Tanács o munkák végrehajtására írásbeli versenyárgyalást hirdet s felzólítja az építési vállalkozókat, valamint szakiparosokat, hogy zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb 1893. évi Junius hó 26-án déli 12 óráig a Tanács iktató hivatalához adják be.

Kiküldési ár a kidolgozott részletes költségvetési előirány-zatban megállapított összes anyagár és munkadíj, még pedig 307,810 frt 80 kr; az ajánlatban ezzel szemben betű- és szám-jegyekben kifejezendő az a százalék (%), melyet a vállalkozók az összes vállalati árról leengedni hajlandók.

A zárt ajánlatok alólírott Tanácshoz címezve, lepecsételve s a fennebbi összeg 5%-ával, mint bántéppénzzel ellátva, adandók be.

A további árlejtési és szerződési feltételek, valamint a terv-rajzok és költségvetések a hivatalos órák alatt megtekinthetők Salamon Antal előadó, városi tanácsos úr hivatalos irodájában Kolozsvárt (Városház, emelet 9. 10. sz.)

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától, 1893. évi junius hó 10-én.

Albach Géza,
polgármester.

544. (3—3)

A „Lobogó-fürdőn“

Szentkeresztbánya mellett,

a legvasasabb és szénsavdúsabb, 18° meleg, a Homoródnál sokkal jobb borvíz-forrásokkal, ivóvíz és fenyves sétányokkal,

Még 12 szoba butorozva, ágyneművel és anélkül, hetenként 4—5 frtért, 11 szoba butorozva, ágyneművel és szolgálattal, „ 5—7 „

Nagyobb lakások 2—3 szobával, konyhával, külön udvar és kert-tel, butorozva, ágynemű és szolgálattal

olcsón kiadó k.

Kőbányai sör, legjobb erdélyi borok, kitűnő és olcsó konyha.

Ebéd 1 személynek a vendéglőben, 4 tál étel és kétszer hetenként 5 tál 50 kr. Vacsorára bármilyen stíl 30 kr. Egy kávé reggelire 16 kr. A házhoz hordva egy portió 2—3 személyre, ebéd mint fent 80 kr. Vacsora 30 kr. Reggelinek egy liter tej 10—12 kr.

Bejelentések, valamint további felvilágosítások:

RIEMER EDE bérletől kérendők Sz. Udvarhelyt.

Zongora-terem és olvasó szoba újonnan be van rendezve.
488. (3—8)

Kerestetik egy I-ső minőségű

legelő,

melyen 30—40 darab I-ső rendű tenyészállat őszig jó conditióban legelhessen.

A legelő terület állhat 2—3 táblából is, lehet szénafű, utolsó évi lóherés vagy luczernás, csak ivóvíz legyen közelében.

Ajánlatok legelő ösmertetés s feltételekkel alatt írottához kéretnek:

SPERKER FERENCZ

Szt.-Demeter, u. p. N.-Kend.

556. (1—2)

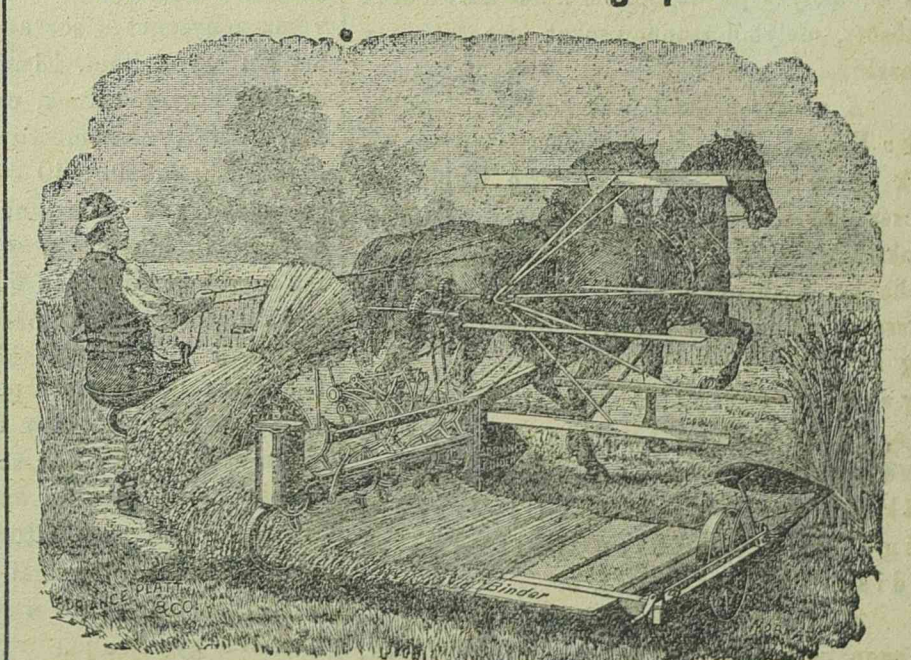
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utca 31. szám. — Váci-körút sarok.

Kizárólagos képviselője:

Adriance Platt & Co. newyorki gyár

Fűkaszálo- és Arató-gépeinek.

Ajánlja szabadalmazott kaszálo- és arató-gépeit:

legjobb és legolcsóbb fűkaszálokat, legjobb és leg-olcsóbb marokrakó arató-gépeit. Legolcsóbb köny-nyű kévekető arató-gépeit, mely a nyiregházi versenyen 1-ső díjat nyert.

Képes gépárjegyzéket kívánatra bérmentve bárkinek küldünk.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak szövetkezeti képviselőisége.

Ajánlja becses tagjainak ezen gyár legjobb hírnevű

Gőzeséplő készleteit.

Mindenemű gazdasági gépeket.

A magyar kir. műegyetem által kitűnőnek ítélte és a földművelés-ügyi magyar kir. minisztérium által ajánlott

„Budapest“ permetező ára darabonként 15 frt 50 kr. csomagolással.

Szabadalmazott jegeczes „Azurin“ 1 frt 50 kr. kilója

Eredeti Vermorel-féle francia gyártmányu

„Eclair“ permetező ára 20 és fél frt darabon-ként, csomagolás 50 kr.

Megrendelési cím:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Bpest, Alkotmány-utca 31.

454. (8—30)

Új cipő-raktár

a „Központi áruraktár“-ban, a posta-palota mellett, Belhid-utca 24. szám, versenyárban kapható:

Czipő árjegyzék:

1 pár női félcipő chevreau bőr	1 frt 90 krtól 2 frt 80 krig
1 pár női félcipő házi	90 krtól 1 frt 80 krig
1 pár férfi bőr csugos czipő	3 frttől 6 frtig
1 pár női bőr csugos czipő	8 frt 10 krtól 5 frt 80 krig
1 pár gyermek bőr czipő	50 krtól 1 frt 80 krig
1 pár leány bőr czipő gombos vagy csugos	1 frt 80 krtól 2 frt 80 krig

Vegyes árjegyzék:

Egy férfi kemény kalap	1 frt 90 krtól 4 frtig
Egy férfi puha kalap	90 krtól 1 frt 80 krig
Egy fin kalap	80 krtól 1 frt 40 krig
Egy férfi ing színes és fehér	60 krtól 2 frt 20 krig
Egy fin ing szin. s és fehér	50 krtól 1 frt 80 krig
Egy album	80 krtól 12 frt 50 krig
Egy varró naccaire berendezve	80 krtól 8 frt 50 krig
Egy pár virágtartó	2 frt 20 krtól 12 frt 50 krig
Egy darab hajkefe	15 krtól 1 frt 50 krig
Egy darab ruhakefe	20 krtól 2 frt 50 krig
Egy darab fogkefe	08 krtól 60 krig
Egy üveg E. Atkinson filtszer	1 frt 20 kr
Egy üveg Lohse gyöngyvirág	1 frt 30 kr
Egy porcellán doboz Tren Nüglisch fogpaszta	60 kr

Kapható valódi francia chevreau bőr gombos és fűző czipő.

Egy üveg Brillantin	65 kr
Egy fél rud „Dr. Spitzer“ valódi északi szappan	25 kr
Egy üveg „Dr. Spitzer“ valódi északi víz	40 kr
Egy tégely „ „ „ „ kenőcs	30 kr
Egy doboz „ „ „ „ rizspor	40 kr
Egy 4 kerekű gyermek kocs	5 frt 40 krtól 18 frt 50 kr

Kézműáru árjegyzék:

1 méter francia kardon és voil	20 krtól 33 krig
1 „ „ batist	45 krtól 50 krig
1 „ „ atlasz satain	50 krtól 60 krig
1 „ sifon és gyoics	20 krtól 90 krig
1 „ női ruhakelme legújabb divat 90—110 cm széles	38 krtól 1 frt 40 krig
1 „ futószőnyeg	24 krtól 1 frt 45 krig

A fenti cikkekben kívül kaphatók nagyon jutános árban Lefoche Lancaster és Flober fegyverek revolverek 1 vagy 2 csövű pisztolyok plaid és nadrágszíjak vadásztáskák fegyvertöltények uti faladák kézi bőrdobok oldal vagy kézi utitáskák

Nyakkendőkből gyári raktár.

Ezzel ajánlom Deési főközlömet a Tüzes Karácsonyi házban.

A nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses pártfogásába ajánlom magam

394. (14—50)

KOHN LAJOS, vez. a.

„THE GRESHAM“

életbiztosító társaság Londonban.

Magyarosági fiók:

Budapest, Ferencz-

József-tér 5.—6.

a társaság házában.

Ausztriai fiók:

Bécs, Giselstrasse 1.

szám alatt

a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án Frk. 117,550.797.—

Evi bevétel biztosítások és kamatból

1891. június hó 30-án „ 20,725.259.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szer-

ződések s visszavásárlások stb. után

a társaság fennállása óta (1848.) „ 249,311.449.—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő

alatt a társaságnál „ 61,372.000.—

értékig nyújtattak be ajánlatok, mi

által a társaság fennállása óta be-

nyújtott ajánlatok összértéke „ 1,728,184.555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, me-

lyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá aján-

latokkal, díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb

városában az ügynök urak és az erdélyi vezérügy-

nökség Kolozsvárt, belszen-utca 5., 7. sz.

53. (38—x)

Lanolin-szappan

a bécsi Parfumerie Equitable-tól, jószág tekintetében messze túlhalad minden más toilette-szappant, minél fogva az előkelő nő-világ nélkülözhetetlen szere lett.

Darabonkénti ára 35 kr. — Kapható:

Lányi Benó és Csatt Ilyés uraknál

Kolozsvárt.

587. (4—24)

MATUTSEK JÓZSEF

— 27. év óta fennálló —

férfi-, női- és gyermek czipész-üzlete

Kolozsvárt,

Fóter 32-ik szám alatt,

a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

17. (41—x)